

Palvelukartta

Vammaisneuvosto

Ystävänäpäivä 14.2.2019

Mirjam Heikkinen
Helsingin kaupunginkanslia - Tietohallinto

Helsinki

Kaupungin hallituksen päätös saavutettavuuteen liittyen

Kaupungin hallituksen päätöksen mukaan Pääkaupunkiseudun palvelukartalla esitetään toimipisteen saavutettavuus, joka muodostuu seuraavista:

- Toimipisteen / palvelun sijainti
- Toimipisteen / palvelun yhteystiedot
- Liikenneyhteydet
- Toimipisteen esteettömyystiedot

(Kaupunginhallituksen päätös 17.5.2010)

palvelukartta.hel.fi

Palvelukartta kertoo palvelujen saavutettavuudesta

Tiedoksi: Seuraavissa kuvissa näytetään alla olevat kohdat Itäkeskuksen uimahallin kautta. Mirjam lukee kuvien tarkemman sisällön tilaisuudessa.

Millaisia julkisia palveluita on tarjolla?

Missä palvelut sijaitsevat?

Miten pääsen sinne?

Kuinka pääsen asioimaan toimipisteessä, jos olen liikunta-, näkö- tai kuulovammainen?

Miten voin olla yhteydessä palveluun?

Miten voin antaa ja lukea palautteita?

Mitä tapahtumia palvelupaikassa on?

Mitä varattavia tiloja toimipisteessä on?

Itäkeskuksen uimahalli

Kunnallinen palvelu. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Liikunta (Lähde: hel.fi)

Olavinlinnantie 6, 00900 Helsinki

Poikkeusaukioloajat: -

Kausi 3.9.2018 - 3.6.2019

ma - ke, pe 6.15 - 20.30

to 11.00 - 20.30

la, su 8.00 - 20.30

Huom!

- uintiaika päättyy 60 min kassan sulkemisajan jälkeen

- iso allas puolitetaan ma-pe, su klo 20 ja la klo 19 varattujen harjoitusvuorojen johdosta

- alakerran pukuhuoneet avataan klo 10.30

- yläkerran pukuhuoneet suljetaan klo 19.00

- perhepukuhuoneiden siivoustauko la ja su klo 12.30-13.30

Kassa, 09 310 87202

Ohjattu liikunta ja uimakoulut, 09 310 87205

[Itäkeskuksen uimahalli palvelukartalla](#)

Itäkeskuksen uimahallin esteettömyyslauseet

Esteettömyys

Pääsisäänkäynti

- ▲ Sisäänkäynnin lasiovissa ei ole kontrastimerkintöjä.

Sisätilat

- ▲ Sisätilojen kulkureiteillä ei ole liikkumista ohjaavaa pintamateriaalia (tummuus- tai tuntokonstrasti).
- ▲ Sisätilojen ovet eivät erotu selkeästi (ei tummuuskontrastia).
- ▲ Sisätilojen lasiovissa ei ole kontrastimerkintöjä.

Pukutila, pesutila ja sauna

- Esteetön pesutila on erillisen esteettömän pukutilan yhteydessä. Sen ovi avautuu käsin helposti. Oviaukossa ei ole kynnystä.
- Erillisessä esteettömässä pukutilassa on pukeutumispenkki mutta niukasti tilaa toimia avustajan kanssa. Pukutilan yhteydessä on esteetön wc.
- Toimipisteessä on myös erillinen esteetön pukutila. Sen ovi aukeaa painikkeen avulla automaattisesti. Oviaukossa ei ole kynnystä.
- Esteettömässä pukutilassa on pukeutumispenkki mutta niukasti tilaa toimia avustajan kanssa. Miesten/naisten pukutilan yhteydessä on esteetön wc.
- Esteetön pukutila sijaitsee miesten/naisten pukutilojen yhteydessä. Pukutilan ovi avautuu käsin helposti. Pukutilan esteettömän osan ovi avautuu käsin helposti.
- Pukutilat sijaitsevat kerroksessa 2.
- Pesutilassa on tilavampi, esteetön suihkupaikka, jonka yhteydessä on istuin ja käsinoja sekä tukikaide.
- Sauna on miesten/naisten pukutilan yhteydessä. Sen ovi avautuu käsin helposti.

Palvelukartan käyttäjäprofiilit

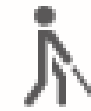
Profiilit ovat seuraavat
(vieressä kuva):

Käytän kuulolaitetta
Olen näkövammainen
Minun on vaikea erottaa värejä
Käytän pyörätuolia
Olen liikkumisesteinen
Käytän rollaattoria
Työnnän rattaita

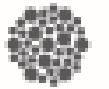
Kuulo ja näkö

Käytän kuulo-
laitetta

Olen näkö-
vammainen

Minun on vaikea
erottaa värejä

Liikkuminen

Käytän
pyörätuolia

Olen
liikkumis-
esteinen

Käytän
rollaattoria

Työnnän
rattaita

Käytettävyystutkimus

- Palvelukartalle tehtiin iso käytettävyystutkimus loka-marraskuussa 2018
- Testaukseen osallistui monia käyttäjiä:
 - Näkövammaisen, Dagineuvoja, Senioreita, joista osa digitaitoisia, Liikuntarajoitteisia, Nuoria, Suomea taitamattomia, Rattaiden kanssa liikkuva, Muita eri ikäisiä pääkaupunkiseudulla asuvia
- Testauksen tulosten seurauksena palvelukarttaa kehitetään entistä saavutettavammaksi. Annanpura on yhteistyössä palvelukartan käyttöliittymäkehittäjien kanssa.
- Kehitysvaiheessa ruudunlukija ei toimi kunnolla.
- Toukokuussa 2019 ensimmäinen vaihe on valmis ja ruudunlukija toimii.

Esteettömyyssovellus

- Palvelukartan takana on laaja tietovarastoratkaisu, josta tietoa hyödynnetään moneen eri tarkoitukseen, muun muassa hel.fi –sivustolle, Suomi.fi –sivustolle ja pääkaupunkiseudun palvelukartalle
- Osana tietovarastoratkaisua on esteettömyyssovellus, joka tuottaa toimipisteiden esteettömyystiedon perustuen yhdenmukaisiin kysymyksiin ja kriteereihin.
- Vastausten perusteella muodostetaan toimipisteiden esteettömyyslauseet ja esteettömyyden puutelauseet, jotka julkaistaan avoimen rajapinnan kautta.
- Esteettömyystieto tuotetaan esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa ja muissa toimipisteissä. Tallentaja on toimipisteen oma työntekijä. Hän voi helposti tarkistaa esim. portaiden määrän sisäänkäynnissä tai esteettömän wc:n opasteen sijainnin.

Esteettömyyssovelluksen tietosisältö

Esteettömyyssovelluksen kysymyslomakkeessa on kuusi eri aihealuetta:

- 1.Liikkumisesteisten autopaikat
- 2.Saattoliikenne
- 3.Kulkureitti sisäänkäynnille
- 4.Sisäänkäynti
- 5.Sisätilat
- 6.Kokouskysymykset

Kysymykset on laadittu seuraaville toimipistetyypeille: asiointipiste, pitempikokousoleskeluun tarkoitettu tila(koulu, päiväkotijne), uimahalli, maauimala, kuntosali, monitoimihalli, jäähalli, yleisöväestö, kirkkosali, kappeli, uimaranta, ulkokuntoiluvälineet lähi-liikuntapaikassa, kokoustilat.

Esteettömyyslauseet

- Esimerkkejä esteettömyyslauseista:
 - Liikkumisesteisten 3 autopaikkaa sijaitsevat katoksessa alle 10 m sisäänkäynnistä. Pysäköintiruudun leveys on vähintään 3,6 m.
 - Kulkureitti sisäänkäynnille on tasainen ja riittävän leveä sekä valaistu.
- Esimerkkejä puutelauseista:
 - Profiili: Käytän kuulolaitetta
Toimipisteessä ei ole kiinteää, eikä siirrettävää induktiosilmukkaa
 - Profiili: Olen näkövammaisen
Sisätilojen kulkureiteillä ei ole liikkumista ohjaavaa pintamateriaalia (tummuus- tai tuntokonstrasti)
Sisätiloissa ei ole opasteita eri tiloihin (esim. asiakaspalvelutiskille, wc:hen)

Yhteistyö Väestörekisterikeskuksen kanssa

- Esteettömyyssovelluksen osalta tehdään yhteistyötä Väestörekisterikeskuksen (VRK) kanssa.
- Helsinki on antanut esteettömyyssovelluksen ja –tietokannan kansalliseen käyttöön.

Esteettömyystietojen seuranta ja suunnittelu

- Esteettömyystiedosta on saatavissa raportteja ja tilastoja. Näistä saadaan tietoa toimipisteiden esteettömyyden tilasta. Tietoa voidaan hyödyntää esimerkiksi toimipisteiden perusparannusten arvioinnissa ja toiminnan suunnittelussa.
- Palvelukartalla PK-seudun toimipisteistä kerrotaan toimipisteiden esteettömyystiedot ja niitä voi tarkastella eri profiilien kautta.
- Raporteista saa esimerkiksi tällaista tietoa:
 - Lasiovia, joissa ei ole kontrastimerkintää. Korjaus ei vaadi suunnittelua
 - Kontrastiraidat puuttuvat portaiden askelmista
 - Esteettömäksi merkityistä vessoista saadaan tietoa. Esimerkiksi:
 - Hälytysjärjestelmää ei ole.
 - WC:n kalusteiden ja seinien välillä ei ole tarpeeksi kontrastitietoa.

Saavutettavuusopas

Mitä saavutettavuus on digitaalisissa palveluissa

- Saavutettavuus on oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta.
- Kaikilla on samat oikeudet saada palveluja, löytää sisältöä ja käyttää kunnan palveluita.
- Saavutettavuus tarkoittaa sitä, että sisältö on kaikkien löydettävissä ja saavutettavissa sekä että sisältö on kaikkien ymmärtämässä muodossa.
- Näin palvelut ja sisällöt ovat kaikkien käytettävissä, eli jokainen saa tarvitsemansa tiedon ja voi hoitaa asiansa mahdollisimman omatoimisesti.
- Saavutettavuuden huomioimisesta hyötyy karkeasti arvioiden noin 1,5–2 miljoonaa ihmistä.
- Mutta saavutettavuuden tuottama hyöty ei kohdistu ainoastaan vammaisluokittelun saaneisiin henkilöihin vaan helpottaa kaikkia.

Lain asettamat vaatimukset ja aikataulut

- Direktiivi tuli voimaan syyskuussa 2018.
- Lain vaatimukset selviät kevään aika. Ne perustuvat direktiiviin ja WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) 2.1 ohjeistoon
- Vaikka saavutettavuuslaki liitetään digitaalisiin palveluihin, kannattaa se laajentaa kaikkeen kuntalaisia koskevaan julkaisutoimintaan tai julkisiin esityksiin.
- Julkisen sektorin verkkosivustojen ja sovellusten tulee täyttää saavutettavuuden edellytykset seuraavasti:
 - Uudet verkkosivustot (myös intra- ja extranet toteutukset) 23.9.2019 mennessä
 - Vanhat palvelut 23.9.2020 mennessä
 - Mobiilisovellukset 23.6.2021 mennessä

Saavutettavuusopas

- Helsingin kaupungin henkilöstölle tarvittiin opasta aukaisemaan saavutettavuusdirektiivin vaatimukset selkeästi.
- Opas valmistui joulukuussa 2018 yhteistyössä Corellia Oy:n ja Helsingin kaupungin eri asiantuntijoiden kanssa.
- Oppaan avulla saa käsityksen siitä, mitä tarkoittaa saavutettavuus EU direktiivin näkökulmasta
- Oppaassa tarkastellaan saavutettavuutta näköaistin, kuuloaistin, kognitiivisten ja kielellisten sekä fyysisten ja motoristen rajoitteiden kautta. Ensin kerrotaan mitä tarkoitetaan ja sen jälkeen tulee lista vältä näitä –pyri näihin.
- [Saavutettavuusopas](#)

Saavutettavuusseloste

- Lain piiriin kuuluvissa digitaalisissa palveluissa on oltavilla saatavilla myös saavutettavuusseloste, jossa on oltava seuraavat tiedot:
- Mitkä sisällön osat eivät täytä saavutettavuuden edellytyksiä ja syyt siihen
- Selvitys vaihtoehtoista niiden digitaalisten palveluiden käyttöön, jotka eivät ole saavutettavia
- Kuinka organisaatiolle voi ilmoittaa, että sen verkkosivusto tai mobiilisovellus ei täytä asetettuja vaatimuksia
- Tieto menettelystä, johon asiakas voi turvautua, jos hän ei ole tyytyväinen saamaansa vastaukseen (saavutettavuuden oikeussuojakeino)

Keri sinä sinistä lankaa,
minä kerin punaista lankaa,
pannaan kaksin kerroin.
- Suomalainen kansanruno

Hyvää ystävänpäivää kaikille!
Toivoo Mirjam